

FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS
Juridisk avdeling

Nittedal kommune
Rådhuset
1482 Nittedal

Deres ref.: 08/1775	Deres dato: 04.11.2008	Vår ref.: 2008/23110 FM-J	Saksbehandler: Eva Kjøllesdal	Dato: 12.11.2008
------------------------	---------------------------	------------------------------	----------------------------------	---------------------

KLAGE OVER AVSLAG BEGJÆRING OM DOKUMENTINNSYN – SAK 08/1775

Vi viser til Deres oversendelse av 4.11.2008, mottatt Fylkesmannen 6.11.2008.

Saken gjelder innsyn i dokument nr. 1 i sak 08/1775.

Nittedal kommune avsto 14.10.2008 en begjæring fra Varingen om innsyn i ovennevnte dokument. Vedtaket ble påklaget av Varingen ved e-post av 28.10.2008. Vi viser til klagen.

Nittedal kommune fant ikke grunnlag for å endre sitt vedtak, og oversendte saken til Fylkesmannen til behandling.

Fylkesmannen er klageinstans for klagesaker etter offentlighetsloven, jf. offentlighetsloven § 9.

Fylkesmannen vil bemerke:

Hovedregelen i offentlighetsloven er at forvaltningens saksdokumenter er offentlige, jf. lov om offentlighet i forvaltningen (offl) § 2. Unntak fra offentlighet krever særskilt hjemmel i bestemmelse som er gitt i lov eller i medhold av lov.

Offentlighetsloven § 1 fastslår lovens generelle virkeområde. Loven gjelder ”den virksomhet som drives av forvaltningsorganer når ikke annet er bestemt i lov eller i medhold av lov.”

Det er fra kommunens side vist til at dokumentet det er begjært innsyn i, er en avviksmelding fra en enhetsleder vedrørende straffbare forhold. Avviksmeldinger av denne karakter utarbeides på eget skjema kalt ”Avviksmelding vedr. straffbare handlinger” og utarbeides spesielt til bruk som underlagsmateriale ved formell anmeldelse av forholdet. Dokumentet oversendes sammen med anmeldelsen til politiet, som så oppretter straffesak. Det vises til at straffesaker behandles etter straffeprosessloven og eventuelt domstolloven og at dette er rettspleielover. Offentlighetslovens § 1 bestemmer at loven ikke gjelder saker som behandles etter rettspleielovene.

Spørsmålet som reises i saken er således om avviksmeldingen som det er begjært innsyn i, er et dokument som behandles etter rettspleielovene, og dermed omfattes av unntaket i rettshjelpsloven § 1 tredje ledd.

Det følger av § 1 tredje ledd at offentlighetsloven ikke kommer til anvendelse på saker som behandles etter rettspleielovene. I forskrift av 14.2.1986 kap. IV nr. 2 defineres rettspleielovene blant annet som straffeprosesslovene, domstollovene, tvistemålsloven og rettsgebyrloven.

Bestemmelsen skiller seg fra de øvrige bestemmelsene i § 1 ved at anvendelsesområdet ikke er knyttet til organer men til visse typer saker. Det heter i Veileder til offentlighetsloven at unntaket for saker etter rettspleielovene først og fremst får betydning for domstolens dømmende virksomhet, politiets og påtalemyndighetens virksomhet innenfor strafferettspleien og namsmannens virksomhet etter tvangsfullbyrdelsesloven.

Fra veilederen hitsettes:

”Unntaket gjelder også når forvaltningen for øvrig har dokumenter knyttet til saker som behandles etter rettspleielovene. Dette gjelder enten forvaltningsorganet opptrer som organ for rettspleien eller det har mer avledet tilknytning som part, anmelder eller fornærmet.

Unntaket gjelder bare dokumenter utarbeidet i anledning av saken som behandles etter rettspleielovene, typisk etterforskningsdokumenter, prosesskrift, sakkyndige uttalelser og lignende. Dersom dokumenter som er utarbeidet i en ordinær forvaltningssak senere blir framlagt i en retts sak, vil dette dokumentet ikke kunne unntas fra offentlighet med hjemmel i § 1 tredje ledd. Hvis et forvaltningsvedtak blir brakt inn for domstolene, vil dermed alle dokumentene som blir utarbeidet i forbindelse med retts saken, kunne unntas fra offentlighet etter § 1 tredje ledd, mens dokumentene i den opprinnelige forvaltningssaken fremdeles vil være omfattet av loven.”

Sivilombudsmannen uttaler i sak 2006/2112 i en sak vedr. retts saksdokumenter og offentlighetsloven bl.a.:

”Det følger imidlertid direkte av ordlyden i offentlighetsloven § 1 tredje ledd at dokumentet det bes om innsyn i må ”behandles” etter en av rettspleielovene for at innsyn etter offentlighetsloven kan avskjæres. Det aktuelle dokument må med andre ord ha en tilknytning til saken på en slik måte at det omfattes av reglene om dokumentoffentlighet i vedkommende rettspleielov, i dette tilfellet i tvistemålsloven § 135.

Hva som nærmere ligger i unntaket i offentlighetsloven § 1 tredje ledd er blant annet beskrevet slik i forarbeidene:

”Det følger av utkastets annet ledd at offentlighetsloven ikke vil gjelde retts saksdokumenter. Dette vil gjelde enten de befinner seg hos domstolen eller de befinner seg i forvaltningen. Dette vil si at stevninger, pålegg om tilsva r og prosesskriv m/vedlegg som sendes et forvaltningsorgan i forbindelse med en retts sak, kan unntas fra offentlighet.” (Ot.prp.nr. 4 (1981-1982))”.

Fylkesmannen bemerker at dokumentet det begjæres innsyn i er utarbeidet av forvaltningen for å rapportere/dokumentere avvik. Etter vårt syn kan dokumentet ikke anses som et dokument som *behandles* etter rettspleielovene.

Etter Fylkesmannens oppfatning er korrekt hjemmel i dette tilfellet offentlighetsloven § 6 nr. 5. Bestemmelsen gir hjemmel til å unnta ”Anmeldelse, rapport og annet dokument om lovovertr edelse.” Den aktuelle avviksmeldingen må etter vår oppfatning anses som en rapport eller annet dokument om lovovertr edelse. Slik Fylkesmannen ser det ville denne bestemmelsen ha vært overflødig, dersom en avviksrapport i forvaltningen uten videre skulle anses som et dokument etter rettspleielovene. Det harmonerer derfor best med lovens system å behandle saken etter offentlighetsloven § 6 nr. 5. Offentlighetsloven § 6 første ledd nr. 5 gir adgang, men ikke plikt, til å nekte innsyn, jf. ordet ”kan” i bestemmelsens første ledd.

Unntakshjemmelen omfatter bare dokumenter som direkte omhandler og er skrevet som en direkte følge av en konkret lovovertr edelse, f.eks for å klarlegge, stoppe eller sanksjonere den. Dokumentet må dreie seg om lovovertr edelsen, jf. veilederen pkt. 7.9. Det heter videre at det er antatt at bestemmelsen ikke bare omfatter dokumenter om fullbyrdede lovovertr edelser, men også dokumenter

FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS

om forestående lovovertridelser og dokumenter i saker der det er uklart om det foreligger lovovertridelse. Fra veiledningen hitsettes:

"Det er ikke noe vilkår at lovbruddet er anmeldt eller at lovovertridelsen er straffbar. Men det må være tale om et lovbrudd, eller eventuelt om brudd på forskrifter e.l. fastsatt med direkte hjemmel i lov. [...]"

"Det kreves ikke at utlevering av dokumentet kan skade private eller offentlige interesser, f.eks. ved at etterforskningen blir vanskeliggjort, eller ved at den som opplysningene gjelder, blir stigmatisert i offentlighetens øyne. Men dersom dokumentet er lite sensitivt, bør det gis fullt eller delvis innsyn i medhold av reglene om meroffentlighet. Det samme gjelder dersom det dreier seg om en sak av stor allmenn interesse."

Dokumenter om lovovertridelser vil kunne inneholde opplysninger som er underlagt taushetsplikt. Slike opplysninger skal unntas fra offentlighet etter § 5a, hvis ikke behovet for beskyttelse kan ivaretas ved at opplysningene eller dokumentet i sin helhet anonymiseres (forvaltningsloven § 13 a nr. 2). Om dette ikke er mulig, må opplysningene underlagt taushetsplikt strykes ut før det eventuelt gis innsyn."

Som det fremgår ovenfor må det vurderes om dokumentet inneholder taushetsbelagte opplysninger. Dersom dette ikke er tilfellet skal det foretas en meroffentlighetsvurdering.

Fylkesmannen finner ikke at dokumentet det begjæres innsyn i inneholder opplysninger om noens personlige forhold, og således omfattes av taushetsplikten i forvaltningsloven § 13.

Fylkesmannen kan vanskelig se at utlevering av dokumentet kan skade private eller offentlige interesser, f.eks. ved at etterforskningen blir vanskeliggjort. Innholdet i dokumentet er etter vår oppfatning lite sensitivt. Fylkesmannen finner således ikke at det foreligger et reelt og saklig behov for å nekte innsyn i dokumentet.

Det gis innsyn i dokumentet i medhold av offentlighetsloven § 2 tredje ledd.

Kopi av dokumentet oversendes Varingen.

Med hilsen

Eldbjørg Kluffen
underdirektør

Eva Kjøllesdal
rådgiver

Godkjent og ekspedert i papirform uten underskrift.

Kopi: Varingen med vedlegg dok. 1 sak 08/1775

AVVIKSMELDING VEDR. STRAFFBARE HANDLINGER

Avviksmelders navn/enhet Roar Vea, Hakadal ungdomsskole
Avviksmelders telefon 67067710
Avviksmeldingens dato 6.okt 2008
Navn på ansatt som varslet om avvik Roar Vea
Varslers telefon
Type forhold det varsles om Tagging
Antatt gjerningstidspunkt Helgen 26.-28.-sept og helgen 3.-5. okt 2008
Gjerningssted Hakadal ungdomsskole,
Beskrivelse av forholdet Tagging på skolens yttervegger
Beskrivelse av skader/borttatte gjenstander: Tilgrising av skolens yttervegger
Eventuelle fornærmedes navn/tlf:
Opplysninger om mulige mistenkte:
Har politiet vært på stedet? Når?
Hvem er varslet om forholdet? Eiendomsavdelingen
Andre opplysninger: Eiendomsavdelingen har tatt bilder av taggingen

Hakadal, 6.okt 2008

Sted, dato

Roar Vea (s)

Melderens underskrift